

NEWSLETTER

24

Ιούλιος – Σεπτέμβριος 2024

Jean Monnet Chair
EU Tax Policy & Administration

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ARISTOTLE
UNIVERSITY OF
THESSALONIKI

Περιεχόμενα

I. Πρόλογος της κατόχου της έδρας καθηγήτριας κυρίας Κατερίνας Σαββαΐδου

II. Εξελίξεις στον τομέα της φορολογίας στην ΕΕ (ανά θεσμικό όργανο)

A. Ευρωπαϊκή Επιτροπή

A.1 Προτάσεις Οδηγιών και άλλες ενέργειες

A.2 Διαδικασίες παραβάσεων και παραπομπές στο ΔΕΕ

B. Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Γ. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Δ. Δικαστήριο της ΕΕ

Δ.1. Αποφάσεις στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων

Δ.2. Αποφάσεις στον τομέα της διοικητικής συνεργασίας στον τομέα της φορολογίας και ανταλλαγής πληροφοριών

E. Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο

III. Δράσεις του ΟΟΣΑ

IV. Δράσεις του ΟΗΕ

V. Δράσεις της Έδρας Jean Monnet

A. Δημοσίευση φορολογικών νέων (taxflash)

B. Ομιλίες της κατόχου της έδρας Κατερίνας Σαββαΐδου και της συνεργάτιδος Βασιλικής Αθανασάκη σε επιμορφωτικά συνέδρια και ημερίδες

VI. Επισκόπηση αρθρογραφίας σε επιστημονικά περιοδικά

A. Ελληνική αρθρογραφία

B. Ξενόγλωσση αρθρογραφία

I. Πρόλογος της κατόχου της έδρας καθηγήτριας κυρίας Κατερίνας Σαββαΐδου

Στο τρίτο εξάμηνο του 2025 παρουσιάστηκε το πρόγραμμα της ουγγρικής Προεδρίας, στο πλαίσιο του οποίου καθορίστηκαν και οι προτεραιότητες σε σχέση με τη φορολογία και ειδικότερα η καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, η διασφάλιση της ασφάλειας δικαίου για τους φορολογούμενους και η υποστήριξη της διεθνούς δεσμευσης της ευρωπαϊκής φορολογίας. Προς την ίδια κατεύθυνση κινήθηκε και η έγκριση από το Συμβούλιο της θέσης της ΕΕ σχετικά με τη σύμβαση-πλαίσιο του ΟΗΕ για τη φορολογική συνεργασία. Παράλληλα δημοσιεύθηκε η στρατηγική έκθεση για το μέλλον της ενιαίας αγοράς και την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης, γνωστή ως έκθεση «Ντράγκι», στην οποία μεταξύ άλλων σκιαγραφούνται βασικές φορολογικές πτυχές, με έμφαση κυρίως στη φορολογία της ενέργειας με στόχο την ενίσχυση του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος της Ευρώπης. Περαιτέρω, ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η Οδηγία του Συμβουλίου της ΕΕ 2022/2523 για την εξασφάλιση ενός παγκόσμιου ελάχιστου επιπέδου φορολογίας για τους ομίλους πολυεθνικών επιχειρήσεων αλλά και τους εγχώριους ομίλους μεγάλης κλίμακας (Pillar II).

Σημαντική κατά το τρίμηνο αυτό ήταν η δημοσίευση αποφάσεων του Δικαστηρίου της ΕΕ. Ιδιαίτερη αναφορά αξίζει να γίνει στην ακύρωση από το Δικαστήριο της απόφασης της Επιτροπής που έκρινε ότι ορισμένοι κανόνες του Ηνωμένου Βασιλείου σχετικά με τη φορολόγηση των ελεγχόμενων αλλοδαπών εταιρειών (ΕΑΕ) συνιστούν κρατική ενίσχυση ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά και αναίρεση της απόφασης του Γενικού Δικαστηρίου που επικυρώνει την απόφαση αυτή, αλλά και στην απόφαση του Δικαστηρίου για την υποχρεωτική αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών για δηλωτές διασυννοριακές ρυθμίσεις – Οδηγία 2011/16/ΕΕ, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία (ΕΕ) 2018/822 (DAC 6). Βεβαίως, ιδιαίτερος σημαντική ήταν και η δημοσίευση από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο της Ειδικής Έκθεσής σχετικά με την απορρόφηση των κονδυλίων του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

Καλή ανάγνωση και καλή χρονιά σε όλους με υγεία, αγάπη και δημιουργικότητα!

Κατερίνα Σαββαΐδου

II. Εξελίξεις στον τομέα της φορολογίας στην ΕΕ (ανά θεσμικό όργανο)

A. Ευρωπαϊκή Επιτροπή

A.1 Προτάσεις Οδηγιών και άλλες ενέργειες

A.1.1. Επανεκλογή της Ursula von der Leyen ως Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Roberta Metsola ως Προέδρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Η κ. Ursula von der Leyen, εκπροσωπώντας τους Ευρωπαίους Συντηρητικούς/Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα (ΕΛΚ), θα συνεχίσει με μια δεύτερη θητεία ως Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς επανεξελέγη στη Σύνοδο της Ολομέλειας του Κοινοβουλίου στις 18 Ιουλίου 2024, με 401 από 719 ευρωβουλευτές που ψήφισαν υπέρ, 284 κατά και 22 λευκές ή άκυρες ψήφους.

Η Roberta Metsola επανεξελέγη επίσης για να υπηρετήσει μια ακόμα θητεία ως Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για νομοθετική περίοδο 2,5 ετών. Η τελευταία, η οποία είναι επίσης μέλος των Συντηρητικών/ΕΛΚ, εξελέγη στον πρώτο γύρο ψηφοφορίας, όπου έλαβε την απόλυτη πλειοψηφία των 562 ψήφων σε σύνολο 699 με μυστική ψηφοφορία. Επιπλέον, 16 ευρωβουλευτές εξελέγησαν επίσης στις 16 Ιουλίου για να υπηρετήσουν ως νέο Προεδρείο του Κοινοβουλίου, με 14 Αντιπροέδρους και πέντε Κοσμήτορες που διορίστηκαν σε μυστική ψηφοφορία.

Αμέσως πριν από την ψηφοφορία για την εκλογή Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Ursula von der Leyen παρουσίασε και συζήτησε με τους ευρωβουλευτές το σχέδιό της για τη δημιουργία μιας ισχυρότερης και με μεγαλύτερη ευημερία Ευρώπης. Σύμφωνα με το όραμά της, οι βασικές προγραμματισμένες πρωτοβουλίες θα περιλαμβάνουν μια νέα Καθαρή Βιομηχανική Συμφωνία για την προώθηση της απαλλαγής από τις

ανθρακούχες εκπομπές και τη βιομηχανική ανάπτυξη και ένα Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας για την τόνωση της καινοτομίας.

Η τελευταία θητεία της Επιτροπής της Von der Leyen θεωρούσε τη φορολογική πολιτική ως εργαλείο για τη διασφάλιση της περαιτέρω καταπολέμησης της φοροαποφυγής, της διαφάνειας και της δίκαιης φορολογίας των μεγάλων εταιρειών, των πρωτοβουλιών που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα και της πράσινης φορολογίας, καθώς και της μεταρρύθμισης της εταιρικής φορολογίας και των κανόνων ΦΠΑ της ΕΕ για την ψηφιακή εποχή.

Μια μέρα πριν από την Ολομέλεια, η επανεκλογή της Ursula von der Leyen τέθηκε υπό αμφισβήτηση από το Γενικό Δικαστήριο που εξέδωσε την απόφασή του σχετικά με την απόφαση της Επιτροπής να χορηγήσει μόνο μερική πρόσβαση σε έγγραφα συμφωνιών αγοράς για τα εμβόλια COVID-19, στα οποία έκρινε ότι «η Επιτροπή δεν παρείχε στο κοινό επαρκή και διευρυμένη πρόσβαση στις συμφωνίες για την αγορά των εμβολίων κατά του Covid-19». Ευρωβουλευτές και ιδιώτες άσκησαν προσφυγές ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ακύρωση της απόφασης της Επιτροπής, υποστηρίζοντας ότι η πρόσβαση σε αυτές τις συμφωνίες και σε ορισμένα συναφή έγγραφα ήταν απαραίτητη προκειμένου να κατανοήσουν τους όρους και τις προϋποθέσεις τους και να βεβαιωθούν για τη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος. Το Δικαστήριο έκρινε ότι η παραβίαση αφορά, μεταξύ άλλων, τις διατάξεις των συμφωνιών αυτών για αποζημίωση και τις δηλώσεις ότι δεν υπήρχε σύγκρουση συμφερόντων από την πλευρά των μελών της ομάδας που διαπραγματεύτηκαν την αγορά των εμβολίων.

II. Εξελίξεις στον τομέα της φορολογίας στην ΕΕ (ανά θεσμικό όργανο)

A.1.2. Παρουσίαση της δέσμης μέτρων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις παραβάσεις του Ιουλίου

A.1.2.1. Αποστολή από την Επιτροπή προειδοποιητικών επιστολών σε κράτη μέλη

A.1.2.1.1. Αποστολή από την Επιτροπή προειδοποιητικής επιστολής στην Ουγγαρία (INFR(2023)2098) για εσφαλμένη μεταφορά της Οδηγίας για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες

Η Επιτροπή απέστειλε προειδοποιητική επιστολή στην Ουγγαρία (INFR(2023)2098) για εσφαλμένη μεταφορά της οδηγίας για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, της δεύτερης που αφορά την οδηγία που εκδόθηκε στο κράτος μέλος. Η επιστολή αφορά την άποψη της Επιτροπής ότι το νομικό πλαίσιο της Ουγγαρίας δεν διασφαλίζει την πληρότητα του Εθνικού Μητρώου για τους πραγματικούς δικαιούχους, μη συμπεριλαμβανομένου στο πεδίο εφαρμογής του ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια. Η Ουγγαρία έχει δύο μήνες για να απαντήσει στην ειδοποίηση.

A.1.2.1.2. Αποστολή από την Επιτροπή προειδοποιητικής επιστολής στην Ισπανία (INFR(2024)4009) σχετικά με περιορισμούς στους εθνικούς κανόνες σχετικά με τα συνταξιοδοτικά συστήματα

A.1.2.1.2. Αποστολή από την Επιτροπή προειδοποιητικής επιστολής στην Ισπανία (INFR(2024)4009) σχετικά με περιορισμούς στους εθνικούς κανόνες σχετικά με τα συνταξιοδοτικά συστήματα

Η Επιτροπή απέστειλε προειδοποιητική επιστολή στην Ισπανία (INFR(2024)4009) σχετικά με περιορισμούς στους εθνικούς κανόνες σχετικά με τα συνταξιοδοτικά συστήματα, σύμφωνα με την οποία επιτρέπει εγχώριες αλλά όχι διασυνοριακές ατομικές μεταφορές συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων σε συστήματα επικουρικής συνταξιοδότησης και απαγορεύει τη συνεισφορά σε επαγγελματικά και προσωπικά συνταξιοδοτικά συστήματα πέραν των ανώτατων εκπιπτόμενων ποσών για φορολογικούς σκοπούς, με βάση ότι αυτοί οι περιορισμοί έρχονται σε αντίθεση με την ελεύθερη κυκλοφορία εργαζομένων, υπηρεσιών, κεφαλαίων και το δικαίωμα εγκατάστασης βάσει των Συνθηκών. Η Ισπανία έχει δύο μήνες για να απαντήσει στην επιστολή.

A.1.2.1.3. Αποστολή από την Επιτροπή προειδοποιητικής επιστολής στις Κάτω Χώρες λόγω μη επέκτασης του ολλανδικού καθεστώτος μείωσης της φορολογίας σε ξένα επενδυτικά κεφάλαια

Η Επιτροπή απέστειλε προειδοποιητική επιστολή στις Κάτω Χώρες (INFR(2024)4017) επειδή δεν επέκτεινε το ολλανδικό καθεστώς μείωσης της φορολογίας σε ξένα επενδυτικά κεφάλαια, τα οποία είναι συγκρίσιμα με τα εγχώρια επενδυτικά κεφάλαια. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το καθεστώς περιορίζει έτσι την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων, η οποία απαγορεύεται από το άρθρο 63 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το άρθρο 40 της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο. Η Ολλανδία έχει δύο μήνες για να απαντήσει.

II. Εξελίξεις στον τομέα της φορολογίας στην ΕΕ (ανά θεσμικό όργανο)

A.1.2.2. Παραπομπή από την Επιτροπή κρατών μελών στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

A.1.2.2.1. Παραπομπή από την Επιτροπή του Βελγίου στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διατήρηση των όρων που εισάγουν διακρίσεις για την εφαρμογή της φορολογικής απαλλαγής των αποδοχών που λαμβάνονται από καταθέσεις ταμιευτηρίου

Η Επιτροπή παρέπεμψε το Βέλγιο στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (INFR(2015)4212) για τη διατήρηση των όρων που εισάγουν διακρίσεις για την εφαρμογή της φορολογικής απαλλαγής των αποδοχών που λαμβάνονται από καταθέσεις ταμιευτηρίου. Η Επιτροπή είναι της άποψης ότι το βελγικό σύστημα επιβάλλει όρους διάκρισης σε παρόχους υπηρεσιών εγκατεστημένους σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και αντίκειται στην ελευθερία παροχής υπηρεσιών (άρθρο 56 ΣΛΕΕ και άρθρο 36 της συμφωνίας για του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου). Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιβεβαίωσε την παραβίαση της ανωτέρω ελευθερίας από τη βελγική νομοθεσία στις 8 Ιουνίου 2017 και στις 27 Μαρτίου 2023 μετά από αιτήσεις έκδοσης προδικαστικών αποφάσεων. Η Επιτροπή απέστειλε αιτιολογημένη γνώμη τον Ιούλιο του 2023 στο Βέλγιο για το ότι οι προσπάθειες για την αντιμετώπιση του θέματος ήταν ανεπαρκείς και, ως εκ τούτου, παρέπεμψε το Βέλγιο στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

A.1.3. Δημοσίευση Ετήσιας Έκθεσης της ΕΕ για τη φορολογία 2024 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε την Ετήσια Έκθεση για το 2024 στη Φορολογία, η οποία παρουσιάζει μια ανάλυση της φορολογίας και των φορολογικών συντελεστών στα κράτη μέλη της ΕΕ. Επιπλέον, εξετάζει τις μεταρρυθμίσεις στα φορολογικά συστήματα και τις αλλαγές στους δείκτες που χρησιμοποιεί η Επιτροπή για την αξιολόγηση των φορολογικών πολιτικών στην ΕΕ και στα κράτη μέλη. Περιλαμβάνει μια έρευνα των διαφορετικών φορολογικών βάσεων, τύπων και συνδυασμών φόρων στα κράτη μέλη, προκλήσεις που προκαλούνται από διαφορετικές φορολογικές βάσεις και πώς ο σχεδιασμός των φόρων επηρεάζει τους οικονομικούς παράγοντες. Ειδικότερα, το Κεφάλαιο 1 εξετάζει διαφορετικές φορολογικές βάσεις, το Κεφάλαιο 2 περιέχει μια επισκόπηση των μεταρρυθμίσεων σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, το Κεφάλαιο 3 αναλύει συγκεκριμένους φόρους και το Κεφάλαιο 4 εξετάζει πώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν φορολογικά συστήματα για τη στήριξη της ευημερίας.

Πραγματοποιήθηκε, τέλος, και σχετικό συνέδριο για την παρουσίαση των πορισμάτων της έκθεσης που περιλάμβανε δύο συζητήσεις σε πάνελ με θέμα «η οικοδόμηση ισχυρών θεμελίων για την ανάπτυξη: Φορολογική πολιτική της ΕΕ για διαρκή ευημερία».

II. Εξελίξεις στον τομέα της φορολογίας στην ΕΕ (ανά θεσμικό όργανο)

A.1.4. Παρουσίαση της Στρατηγικής Έκθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το Μέλλον της Ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης («έκθεση Ντράγκι»)

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε την στρατηγική έκθεση για το μέλλον της ενιαίας αγοράς και την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης. Ειδικότερα, η έκθεση με τίτλο «Το μέλλον της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας – Μια στρατηγική ανταγωνιστικότητας για την Ευρώπη» εκπονήθηκε από τον πρώην πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και εξέχοντα οικονομολόγο Μάριο Ντράγκι, κατόπιν αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ο Ντράγκι παρουσίασε την προσπάθεια της ΕΕ με την οικονομική κρίση του 2009 και τις επακόλουθες συνέπειες κάνοντας «ό,τι χρειάζεται» για να σώσει την Ευρωζώνη. Το οικονομικό όραμα που περιγράφεται στην έκθεση έχει σχεδιαστεί για να καθοδηγήσει την επόμενη εντολή της προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η έκθεση του Ντράγκι προσδιορίζει τους βασικούς τομείς που θα βοηθούσαν στην εκκίνηση της υποτονικής Ενιαίας Αγοράς της Ευρώπης, ιδίως ενόψει των αυξανόμενων γεωπολιτικών εντάσεων. Για την αντιμετώπιση της χαμηλής παραγωγικότητας και της αδύναμης ανάπτυξης που κάνει την Ευρώπη να υστερεί έναντι των Ηνωμένων Πολιτειών και της Κίνας, η έκθεση ζητά ένα επενδυτικό πακέτο 800 δισεκατομμυρίων ευρώ ετησίως και ένα κοινό ευρωπαϊκό πρόγραμμα χρέους, μεταξύ άλλων μέτρων.

Ο Μάριο Ντράγκι δήλωσε ότι «Φτάσαμε στο σημείο όπου, χωρίς δράση, θα πρέπει είτε να θέσουμε σε κίνδυνο την ευημερία μας, το περιβάλλον ή την ελευθερία μας. Εάν η Ευρώπη δεν μπορεί να γίνει πιο παραγωγική, θα αναγκαστούμε να επιλέξουμε. Δεν θα μπορέσουμε να γίνουμε αμέσως, ηγέτης στις νέες τεχνολογίες, φάρος ευθύνης για το κλίμα και ανεξάρτητος παίκτης στην παγκόσμια σκηνή. Δεν θα μπορέσουμε να χρηματοδοτήσουμε το κοινωνικό μας μοντέλο...».

Η έκθεση του Ντράγκι προτείνει περαιτέρω ότι η Ευρώπη πρέπει να μειώσει τις υψηλές τιμές της ενέργειας, ενώ παράλληλα θα συνεχίσει την απανθρακοποίηση και τη στροφή προς μια κυκλική οικονομία:

Ειδικότερα στην έκθεση τονίζεται ότι, «το ενεργειακό τοπίο έχει αλλάξει ολοκληρωτικά με τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία και την επακόλουθη απώλεια φυσικού αερίου στον αγωγό. Ενώ οι τιμές της ενέργειας έχουν μειωθεί σημαντικά, οι εταιρείες της ΕΕ εξακολουθούν να έρχονται αντιμέτωπες με τιμές ηλεκτρικής ενέργειας που είναι 2 με 3 φορές πάνω από αυτές στις ΗΠΑ, αλλά και οι τιμές του φυσικού αερίου που καταβάλλονται είναι 4-5 φορές υψηλότερες. Ταυτόχρονα, ο κινεζικός ανταγωνισμός γίνεται ιδιαίτερα οξύς στις βασικές βιομηχανίες που θα οδηγήσουν στην απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές – όπως τα οχήματα καθαρής ενέργειας και τα ηλεκτρικά».

II. Εξελίξεις στον τομέα της φορολογίας στην ΕΕ (ανά θεσμικό όργανο)

Η έκθεση σκιαγραφεί πολλές βασικές φορολογικές πτυχές, εστιάζοντας κυρίως στη φορολογία της ενέργειας, την Ένωση Κεφαλαιαγορών (CMU) και την παρακράτηση φόρου, τα οποία είναι απαραίτητα για την ενίσχυση του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος της Ευρώπης.

Ενεργειακή φορολογία και ανταγωνιστικότητα: Η έκθεση υπογραμμίζει ότι η ενεργειακή φορολογία διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στη διαμόρφωση των τιμών της ενέργειας σε ολόκληρη την ΕΕ. Οι υψηλοί ενεργειακοί φόροι, σε συνδυασμό με το Σύστημα Εμπορίας Εκπομπών (ETS), συμβάλλουν σε αυξημένες λιανικές τιμές ενέργειας, γεγονός που θέτει τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις σε μειονεκτική θέση σε σύγκριση με τους παγκόσμιους ανταγωνιστές, ιδίως τις ΗΠΑ, όπου η ενεργειακή φορολογία είναι χαμηλότερη. Η έκθεση προτείνει την επανεξέταση των ενεργειακών φόρων, προτείνοντας μια ενιαία προσέγγιση σε όλα τα κράτη μέλη για τον περιορισμό των προσαυξήσεων ενέργειας, των φόρων και των τελών δικτύου. Αυτό θα συμβάλει στη μείωση του ενεργειακού κόστους, στην ενίσχυση της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας και στη διασφάλιση ότι η απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές δεν θα έχει το κόστος της οικονομικής ανάπτυξης.

Ένωση Κεφαλαιαγορών (CMU) και Παρακράτηση Φόρου: Εκτός από την ενεργειακή φορολογία, η έκθεση τονίζει την ανάγκη προώθησης της Ένωσης των Κεφαλαιαγορών (CMU) με την αντιμετώπιση φραγμών όπως τα ασυνεπή φορολογικά καθεστώτα, συμπεριλαμβανομένων των παρακρατούμενων φόρων. Ο κατακερματισμός της φορολογίας και της νομοθεσίας περί αφερεγγυότητας στα κράτη μέλη περιορίζει την ελεύθερη ροή των διασυννοριακών επενδύσεων, η οποία είναι κρίσιμη για την ενοποίηση των κεφαλαιαγορών. Η μείωση των εμποδίων στην παρακράτηση φόρου και η εναρμόνιση των πολιτικών σε ολόκληρη την ΕΕ θα επιτρέψει την αποτελεσματικότερη κίνηση κεφαλαίων, την προώθηση ενός καλύτερου επενδυτικού περιβάλλοντος και τη στήριξη της ανάπτυξης του χρηματοπιστωτικού τομέα της Ευρώπης.

Η έκθεση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι αντιμετωπίζοντας το ζήτημα τόσο της ενεργειακής φορολογίας όσο και των συνδικαλιστικών αγορών κεφαλαίων, η έκθεση υποστηρίζει εναρμονισμένες μεταρρυθμίσεις που όχι μόνο μειώνουν το ενεργειακό κόστος αλλά και εξαλείφουν τα εμπόδια στη ροή κεφαλαίων. Αυτές οι μεταρρυθμίσεις είναι κρίσιμες για την ενίσχυση της παραγωγικότητας, της ικανότητας καινοτομίας και της συνολικής ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης στην παγκόσμια οικονομία.

II. Εξελίξεις στον τομέα της φορολογίας στην ΕΕ (ανά θεσμικό όργανο)

B. Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

B.1. Έγκριση από το Συμβούλιο της θέσης της ΕΕ σχετικά με τη σύμβαση-πλαίσιο του ΟΗΕ για τη φορολογική συνεργασία

Στις 16 Ιουλίου 2024 πραγματοποιήθηκε συνάντηση των Υπουργών Οικονομικών στη σύνθεσή του Συμβουλίου - ECOFIN, την πρώτη υπό την ουγγρική Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ. Οι Υπουργοί συμφώνησαν με τη θέση της ΕΕ για τη δεύτερη ουσιαστική σύνοδο για τη διαπραγμάτευση των όρων αναφοράς για το «Μηδενικό Σχέδιο» των Ηνωμένων Εθνών για μια σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τη διεθνή φορολογική συνεργασία.

Στο πλαίσιο της ως άνω συνάντησης τονίστηκε «ότι υπάρχει ανάγκη για μεγαλύτερη σαφήνεια στους όρους αναφοράς σχετικά με τις διαδικασίες που θα ακολουθήσει η διακυβερνητική επιτροπή διαπραγματεύσεων», υπάρχει ουσιαστική υποστήριξη υπέρ των διαφανών διαδικασιών λήψης αποφάσεων συναίνεσης, τονίζεται ακόμα ότι δεν πρέπει να συζητηθεί έγκαιρο πρωτόκολλο έως ότου ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις για τη σύμβαση-πλαίσιο και υπογραμμίζεται η σημασία του να είναι «οι εργασίες για τα ζητήματα αυτά όσο το δυνατόν συμπληρωματικές και συντονισμένες με τις διαρκείς εργασίες σε άλλα διεθνή φόρουμ. Θα πρέπει να αποφευχθούν ασυνεπείς ή τυχόν υπονόμευση αυτού του έργου ή ακούσια δημιουργία νέων ζητημάτων ή/και αναντιστοιχιών. Τόσο οι δεσμεύσεις στη Σύμβαση-Πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένων τυχόν δεσμεύσεων σε σχέση με πιθανά πρώιμα πρωτόκολλα, θα πρέπει να μην έχουν αντικρουόμενο περιεχόμενο με θέματα που βρίσκονται ήδη υπό διαπραγμάτευση σε άλλα διεθνή φόρουμ, ή εκείνα όπου υπάρχουν ήδη διεθνώς συμφωνημένα πρότυπα».

Στη συνάντηση που πραγματοποίησε το ECOFIN, η Ουγγαρία παρουσίασε το πρόγραμμα της Προεδρίας της. Οι τομείς υψηλής προτεραιότητάς της σε σχέση με τη φορολογία είναι: η καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, η διασφάλιση της ασφάλειας δικαίου για τους φορολογούμενους και η υποστήριξη της διεθνούς δέσμευσης της ευρωπαϊκής φορολογίας. Το πρόγραμμα αναφέρεται στη χρήση πληροφοριών, την ψηφιοποίηση και την απλούστευση για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων.

Την πρώτη ημέρα της Προεδρίας, ο Ούγγρος πρωθυπουργός, Βίκτορ Όρμπαν, έγραψε ένα άρθρο γνώμης στους Financial Times αναφέροντας ότι για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στην ΕΕ και την ενθάρρυνση των επενδύσεων, τα κράτη μέλη της ΕΕ θα πρέπει να ακολουθήσουν την ουγγρική στρατηγική ανταγωνιστικότητας για τη διατήρηση χαμηλών εταιρικών φορολογικών συντελεστών, διαφοροποίηση των εμπορικών και επενδυτικών σχέσεων, καθώς και εφαρμογή ενιαίου φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων και κατάργηση του φόρου κληρονομιάς για στενούς συγγενείς. Στο άρθρο, χαρακτηρίζει την καθιέρωση του παγκόσμιου ελάχιστου εταιρικού φόρου από τον ΟΟΣΑ ως «καταστροφική αποτυχία», δεδομένου ότι οι ΗΠΑ, η Κίνα και η Ινδία δεν έχουν ακόμη υιοθετήσει το μέτρο. Εκφράζει επίσης, ανησυχίες για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν όλο και πιο βαριές φορολογικές επιβαρύνσεις, καθιστώντας την Ευρώπη λιγότερο ελκυστικό επενδυτικό προορισμό και αναγκάζοντας τις εταιρείες να μετεγκατασταθούν σε άλλες αγορές.

II. Εξελίξεις στον τομέα της φορολογίας στην ΕΕ (ανά θεσμικό όργανο)

B.2. Ενσωμάτωση της Οδηγίας του Συμβουλίου της ΕΕ 2022/2523 (Pillar II) (v.5100/2024)

Στις 5 Απριλίου 2024 δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα της κυβέρνησης ο νόμος 5100/2024, ο οποίος ενσωματώνει στην ελληνική νομοθεσία την Οδηγία του Συμβουλίου της ΕΕ 2022/2523 για την εξασφάλιση ενός παγκόσμιου ελάχιστου επιπέδου φορολογίας για τους ομίλους πολυεθνικών επιχειρήσεων αλλά και τους εγχώριους ομίλους μεγάλης κλίμακας (Pillar II).

Ο νέος νόμος εφαρμόζεται σε εγκατεστημένες στην Ελλάδα επιχειρήσεις που είναι μέλη ομίλου πολυεθνικών επιχειρήσεων (ΠΕ) ή εγχώριου ομίλου μεγάλης κλίμακας, οι οποίες περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της τελικής μητρικής οντότητας με ετήσια έσοδα άνω των 750 εκατ. ευρώ για τουλάχιστον δύο από τα τέσσερα οικονομικά έτη που προηγούνται του υπό εξέταση οικονομικού έτους (έτος αναφοράς).

Ορισμένες οντότητες, όπως οι κρατικές οντότητες, οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί, τα συνταξιοδοτικά ταμεία, κ.α. εξαιρούνται από την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου.

Ο νόμος διασφαλίζει ένα ελάχιστο επίπεδο φορολογίας μέσω της επιβολής ενός συμπληρωματικού φόρου, ο οποίος υπολογίζεται ανά δικαιοδοσία και οφείλεται όταν ο πραγματικός φορολογικός συντελεστής της δικαιοδοσίας υπολείπεται του 15%. Ο συμπληρωματικός φόρος καλύπτει τη διαφορά ανάμεσα στον πραγματικό φορολογικό συντελεστή και στον ελάχιστο συντελεστή 15%.

Ο νέος νόμος ακολουθεί σε γενικές γραμμές την Οδηγία της ΕΕ 2022/2523 για το ελάχιστο επίπεδο φορολογίας και εισάγει τρεις μηχανισμούς φορολόγησης, α) τον Κανόνα Συμπερίληψης Εισοδήματος (ΚΣΕ), β) τον Κανόνα Υποφορολογημένων Κερδών (ΚΥΚ) και γ) έναν Εγχώριο Συμπληρωματικό Φόρο (ΕΣΦ).

Επιπλέον, υιοθετούνται κανόνες «Ασφαλούς Λιμένα» (“Safe Harbor Rules”) για την ελάφρυνση των επιχειρήσεων, ιδίως κατά τα πρώτα χρόνια εφαρμογής της Οδηγίας Pillar II, οι οποίοι προβλέπουν περιπτώσεις που το ποσό του συμπληρωματικού φόρου μηδενίζεται εφόσον πληρούνται συγκεκριμένα κριτήρια.

Κανόνας Συμπερίληψης Εισοδήματος (ΚΣΕ)

Η τελική ή η ενδιάμεση μητρική οντότητα ενός Ομίλου εγκατεστημένη στην Ελλάδα καταβάλλει συμπληρωματικό φόρο στο βαθμό που οι αλλοδαπές και ημεδαπές θυγατρικές εταιρίες του ομίλου φορολογούνται με πραγματικό συντελεστή κάτω του 15% στη δικαιοδοσία τους (εφαρμόζεται για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από την 31η Δεκεμβρίου 2023 και μετά).

Κανόνας Υποφορολογημένων Κερδών (ΚΥΚ)

Ο ΚΥΚ ενεργοποιείται στην περίπτωση που η τελική μητρική οντότητα ενός ομίλου ΠΕ είναι εγκατεστημένη σε δικαιοδοσία τρίτης χώρας με χαμηλή φορολογία που δεν εισπράττεται μέσω του ΚΣΕ ή μέσω του ενδεδειγμένου εγχώριου συμπληρωματικού φόρου. Ο πρόσθετος φόρος που προκύπτει στο κράτος δικαιοδοσίας της συνιστώσας οντότητας υπολογίζεται με βάση ορισμένα κριτήρια, όπως με αναλογία επί του αριθμού των εργαζομένων και της αξίας των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων (εφαρμόζεται για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από την 31η Δεκεμβρίου 2024). Ωστόσο, όταν η τελική μητρική οντότητα ενός ομίλου πολυεθνικών επιχειρήσεων βρίσκεται σε κράτος μέλος που έχει επιλέξει την καθυστερημένη εφαρμογή του ΚΥΚ και του ΚΣΕ, οι συνιστώσες οντότητες του εν λόγω ομίλου ΠΕ που βρίσκονται στην Ελλάδα υπόκεινται στον Κ.Υ.Κ. για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν στις 31 Δεκεμβρίου 2023 και έπειτα.

II. Εξελίξεις στον τομέα της φορολογίας στην ΕΕ (ανά θεσμικό όργανο)

Εγχώριος Συμπληρωματικός Φόρος (ΕΣΦ)

Στις ημεδαπές συνιστώσες οντότητες ή μόνιμες εγκαταστάσεις που είναι μέρος ομίλου ΠΕ ή εγχώριου ομίλου μεγάλης κλίμακας, επιβάλλεται συμπληρωματικός φόρος σε περίπτωση που ο πραγματικός φορολογικός συντελεστής είναι χαμηλότερος του ελάχιστου φορολογικού συντελεστή 15% (εφαρμόζεται για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από την 31η Δεκεμβρίου 2023). Επειδή η Ελλάδα είναι χώρα με σχετικά υψηλό ονομαστικό φορολογικό συντελεστή, ο εγχώριος συμπληρωματικός φόρος ενδέχεται να εφαρμοστεί μόνο σε περιπτώσεις όπου ο πραγματικός φορολογικός συντελεστής μειώνεται σημαντικά λόγω φορολογικών κινήτρων ή απαλλαγών.

Κανόνες Ασφαλούς Λιμένα (“Safe Harbor Rules”)

Ο νόμος περιλαμβάνει λεπτομερείς διατάξεις σχετικά με τους κανόνες ασφαλούς λιμένα, συμπεριλαμβανομένων του «Προσωρινού ασφαλή λιμένα Έκθεσης ανά Χώρα» (CbCR), του «Προσωρινού ασφαλή λιμένα κανόνα υποφορολογημένων κερδών» (ΚΥΚ) καθώς και του «Μόνιμου ασφαλούς λιμένα για εγχώριο συμπληρωματικό φόρο» (ΕΣΦ).

Δήλωση πληροφοριών και δήλωση του συμπληρωματικού φόρου

Οι οντότητες του ομίλου που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής και βρίσκονται στην Ελλάδα υποχρεούνται να υποβάλουν τη δήλωση πληροφοριών συμπληρωματικού φόρου το αργότερο 15 μήνες μετά το τέλος του οικονομικού έτους αναφοράς, ενώ η προθεσμία αυτή παρατείνεται σε 18 μήνες για το μεταβατικό έτος. Η φορολογική δήλωση για την καταβολή του συμπληρωματικού φόρου πρέπει να υποβληθεί ένα μήνα μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης πληροφοριών συμπληρωματικού φόρου. Η καταβολή του φόρου γίνεται εφάπαξ μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της δήλωσης συμπληρωματικού φόρου συνιστωσών οντοτήτων.

Τα ανωτέρω αποτελούν μία γενικευμένη προσέγγιση της εφαρμογής του εν λόγω νόμου καθώς υπάρχουν συγκεκριμένες οδηγίες, αναφορές και υπολογισμοί οι οποίοι απαιτούν σημαντική εμβάθυνση σε αυτόν. Επίσης θα πρέπει να εκδοθούν από την ΑΑΔΕ αποφάσεις για τον τύπο και το περιεχόμενο των δηλώσεων που θα υποβληθούν καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του νόμου.

II. Εξελίξεις στον τομέα της φορολογίας στην ΕΕ (ανά θεσμικό όργανο)

Γ. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Γ.1. Συνεδρίαση για την εκλογή Προέδρου και Αντιπροέδρου της Υποεπιτροπής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για Φορολογικά Θέματα

Η Υποεπιτροπή Φορολογικών Θεμάτων (FISC) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου πραγματοποίησε την της συνεδρίαση στις 23 Ιουλίου, μετά τον διορισμό των μελών της που πραγματοποιήθηκε στη συνεδρίαση της ολομέλειας στις 16-19 Ιουλίου. Στη συνεδρίαση, τα μέλη της Υποεπιτροπής FISC εξέλεξαν ένα προεδρείο που αποτελείται από έναν Πρόεδρο και Αντιπρόεδρο για θητεία δύομισι ετών.

Η Υποεπιτροπή FISC ιδρύθηκε τον Σεπτέμβριο του 2020 για τη διερεύνηση και την αντιμετώπιση φορολογικών θεμάτων για την Επιτροπή Οικονομικών και Νομισματικών Υποθέσεων (ECON), με επίκεντρο τη φορολογική απάτη, τη φοροδιαφυγή και τη φοροαποφυγή, καθώς και τη δημοσιονομική διαφάνεια για φορολογικούς σκοπούς. Πριν από τη συνάντηση, τα νέα μέλη έλαβαν εισαγωγικές πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργία της Υποεπιτροπής FISC, καθώς και την Έκθεση Δραστηριότητας 2020 - 2024.

Στη συνέχεια, η επόμενη συνεδρίαση της Επιτροπής πραγματοποιήθηκε την Πέμπτη, 26 Σεπτεμβρίου 2024.

Γ.2. Εκλογή προέδρου και προεδρείου της Υποεπιτροπής φορολογικών θεμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Η Υποεπιτροπή Φορολογικών Θεμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (FISC) πραγματοποίησε την ιδρυτική της συνεδρίαση στις 23 Ιουλίου, μετά τον διορισμό των μελών της που πραγματοποιήθηκε στη συνεδρίαση της ολομέλειας στις 16-19 Ιουλίου. Στη συνεδρίαση, η Επιτροπή εξέλεξε ένα Προεδρείο αποτελούμενο από: Πρόεδρο της Υποεπιτροπής FISC, Pasquale Tridico (The Left, IT), μαζί με τέσσερις Αντιπρόεδρους: 1ος Αντιπρόεδρος Kira-Peter Hansen (Πράσινοι/EFA, DK), 2ος Αντιπρόεδρος Regina Doherty (EPP, IE), 3ος Αντιπρόεδρος Markus Ferber (EPP, DE) και 4ος Αντιπρόεδρος Matthias Ecke (S&D, DE).

Το νέο Γραφείο ανέφερε σε ένα ενημερωτικό δελτίο ότι θα επικεντρωθεί στο «πιο δίκαιο και πιο ισορροπημένο φορολογικό σύστημα με ταυτόχρονη αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής. Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι όλες οι επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως μεγέθους, συνεισφέρουν το δίκαιο μερίδιό τους, προωθώντας παράλληλα τον υγιή ανταγωνισμό και την οικονομική σταθερότητα στα κράτη μέλη». Η επιτροπή σχεδιάζει να δώσει προτεραιότητα σε ένα δικαιότερο και πιο προοδευτικό φορολογικό σύστημα για την ελάφρυνση των άδικων φορολογικών βαρών για τις ΜΜΕ, την καταπολέμηση της οργανωμένης φορολογικής απάτης και την επίτευξη της σωστής ισορροπίας μεταξύ της φορολόγησης της εργασίας και άλλων πηγών εισοδήματος, υπό το φως της Τεχνητής Νοημοσύνης και της δυνητικής της δύναμης να διαμορφώσει την παγκόσμια οικονομία, αγορά εργασίας και φορολογικά συστήματα.

II. Εξελίξεις στον τομέα της φορολογίας στην ΕΕ (ανά θεσμικό όργανο)

Ο πρόεδρος Pasquale Tridico δήλωσε σχετικά με τις νέες προτεραιότητες: «Μία από τις βασικές μας προτεραιότητες θα πρέπει να είναι η δημιουργία ενός δικαιότερου και πιο προοδευτικού φορολογικού συστήματος, ενώ παράλληλα αντιμετωπίζεται η φοροδιαφυγή μέσω της ενοποίησης ψηφιακών βάσεων δεδομένων και πληρωμών. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην επίτευξη αυτού του στόχου. Επί του παρόντος, οι πολίτες και οι ΜΜΕ φέρουν δυσανάλογα υψηλότερους φορολογικούς συντελεστές σε σύγκριση με τις πολυεθνικές εταιρείες, γεγονός που οδηγεί σε αθέμιτο ανταγωνισμό μεταξύ των εταιρειών και ακόμη και φοροαποφυγή στα κράτη μέλη. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Παγκόσμιας Έκθεσης για τη Φοροδιαφυγή, οι μεγάλες, κερδοφόρες πολυεθνικές και οι υπερ-εταιρίες θα μπορούσαν να αποφέρουν κέρδη 4,8 τρισεκατομμυρίων δολαρίων προβαίνοντας σε υπεράκτια μετάβαση κατά την επόμενη δεκαετία. Αυτό το πιθανό αποτέλεσμα ενέχει σημαντικό κίνδυνο για τους δημόσιους προϋπολογισμούς. Ως εκ τούτου, η ΕΕ πρέπει να ενεργήσει αποφασιστικά και με θάρρος, διαφορετικά κινδυνεύει να θέσει υπό αμφισβήτηση την εμπιστοσύνη των πολιτών και να επιδεινώσει την παγκόσμια οικονομική ανισότητα».

Η επόμενη συνεδρίαση της Επιτροπής πραγματοποιήθηκε στις 17 Οκτωβρίου 2024.

Δ. ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΕ

Δ.1 Αποφάσεις στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων

Δ.1.1. Αναίρεση της απόφασης του Γενικού Δικαστηρίου που επικύρωσε την απόφαση της Επιτροπής που είχε κρίνει ότι ορισμένοι κανόνες του Ηνωμένου Βασιλείου σχετικά με τη φορολόγηση των ελεγχόμενων αλλοδαπών εταιρειών (ΕΑΕ) συνιστούν κρατική ενίσχυση ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά.

Σύμφωνα με την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου η Επιτροπή και το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσαν σε νομική πλάνη κρίνοντας ότι οι κανόνες που ισχύουν για τις ΕΑΕ συνιστούν το κατάλληλο πλαίσιο αναφοράς για να εξεταστεί αν έχει παρασχεθεί επιλεκτικό πλεονέκτημα.

Το 2019, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την απόφαση (ΕΥ) 2019/1352 της 2ας Απριλίου 2019 (βλ και δελτίο τύπου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής CP/19/1948 της ίδιας ημέρας) αποφάσισε ότι μεταξύ 2013 και 2018 το Ηνωμένο Βασίλειο είχε χορηγήσει κρατική ενίσχυση παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά σε ορισμένους πολυεθνικούς ομίλους, χορηγώντας επιλεκτικά φορολογικά πλεονεκτήματα μέσω απαλλαγών από το "τέλος CFC", δηλαδή τον φόρο που οφείλουν οι εταιρείες οι οποίες είναι εγκατεστημένες στο Ηνωμένο Βασίλειο επί των κερδών των ελεγχόμενων αλλοδαπών εταιρειών τους (CFC). Διαπίστωσε ειδικότερα ότι το σχετικό πλαίσιο αναφοράς για την εξέταση της ύπαρξης επιλεκτικού πλεονεκτήματος αποτελούν οι κανόνες που ισχύουν για τις CFC και ότι οι απαλλαγές από το τέλος CFC αποτελούν παρέκκλιση από το πλαίσιο αυτό.

II. Εξελίξεις στον τομέα της φορολογίας στην ΕΕ (ανά θεσμικό όργανο)

Το Ηνωμένο Βασίλειο και το ITV προσέβαλαν την εν λόγω απόφαση της Επιτροπής ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το 2022, το Γενικό Δικαστήριο εξέδωσε απόφαση με την οποία απέρριψε τις προσφυγές τους και έκανε δεκτά τα επιχειρήματα της Επιτροπής.

Με την απόφασή του το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου που επικύρωσε την απόφαση της Επιτροπής, η οποία έκρινε ότι ορισμένοι κανόνες του Ηνωμένου Βασιλείου σχετικά με τη φορολόγηση των κερδών των CFC είναι ασυμβίβαστες κρατικές ενισχύσεις, και ακυρώνει την απόφαση αυτή.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η Επιτροπή, κατά τον καθορισμό του πλαισίου αναφοράς, που αποτελεί το πρώτο βήμα για την εξέταση της προϋπόθεσης της επιλεκτικότητας, υποχρεούται κατ' αρχήν να αποδεχθεί την ερμηνεία του κράτους μέλους για τις σχετικές διατάξεις του εθνικού του δικαίου, εκτός εάν είναι σε θέση να αποδείξει ότι επικρατεί άλλη ερμηνεία στη νομολογία ή τη διοικητική πρακτική του εν λόγω κράτους μέλους. Στο πλαίσιο αυτό, αναφέρει ότι, όταν, βάσει των πληροφοριών που παρέχει το οικείο κράτος μέλος, η Επιτροπή δεν διαθέτει, σε σχέση με ένα καθεστώς ενισχύσεων, νομολογία ή διοικητική πρακτική του οικείου κράτους μέλους που να τεκμηριώνει τη δική της ερμηνεία του εθνικού δικαίου, η ερμηνεία αυτή μπορεί να υπερισχύσει της ερμηνείας που υποστηρίζει το εν λόγω κράτος μέλος μόνον εάν η Επιτροπή είναι σε θέση να αποδείξει ότι η ερμηνεία του κράτους μέλους είναι ασυμβίβαστη με τη διατύπωση των σχετικών διατάξεων.

Στην προκειμένη περίπτωση, σύμφωνα με το Ηνωμένο Βασίλειο, το πλαίσιο αναφοράς είναι το γενικό σύστημα φορολογίας εταιρειών, το οποίο βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στην αρχή της εδαφικότητας, μέρος του οποίου αποτελούν οι κανόνες που ισχύουν για τις CFC, στο σύνολό τους. Οι κανόνες αυτοί καθιστούν δυνατή τη φορολόγηση των κερδών των CFC με τον ίδιο τρόπο που θα φορολογούνταν αν είχαν παραχθεί από εταιρείες του Ηνωμένου Βασιλείου, όταν υπάρχει επαρκώς υψηλός κίνδυνος τα κέρδη αυτά να προέρχονται από ρυθμίσεις που οδηγούν σε τεχνητή εκτροπή κερδών ή διάβρωση της φορολογικής βάσης του Ηνωμένου Βασιλείου.

Αντιθέτως, σύμφωνα με την ανάλυση της Επιτροπής, η οποία επικυρώθηκε από το Γενικό Δικαστήριο, οι κανόνες που εφαρμόζονται στις CFC διαφοροποιούνται από το γενικό σύστημα φορολογίας εταιρειών του Ηνωμένου Βασιλείου και, ως εκ τούτου, αποτελούν το σχετικό πλαίσιο αναφοράς. Το Δικαστήριο εξετάζει αν η ερμηνεία που υποστήριξε το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν συμβατή με τη διατύπωση των σχετικών διατάξεων και διαπιστώνει ότι αυτό συνέβη.

Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο κρίνει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο όταν επιβεβαίωσε, όπως είχε διαπιστώσει η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση, ότι το πλαίσιο αναφοράς για την εξέταση της επιλεκτικότητας των επίμαχων απαλλαγών συνίσταται αποκλειστικά στους κανόνες που εφαρμόζονται στους CFC. Το σφάλμα αυτό όσον αφορά τον καθορισμό του πλαισίου αναφοράς καθιστά αναγκαστικά αδύνατη την ανάλυση του συνόλου της προϋπόθεσης της επιλεκτικότητας. Επομένως, η διαπίστωση του σφάλματος αυτού αρκεί για να αναιρεθεί στο σύνολό της η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου και να ακυρωθεί η απόφαση της Επιτροπής.

II. Εξελίξεις στον τομέα της φορολογίας στην ΕΕ (ανά θεσμικό όργανο)

4.2. Αποφάσεις στον τομέα της διοικητικής συνεργασίας στον τομέα της φορολογίας και ανταλλαγής πληροφοριών

4.2.1. Η απόφαση του Δικαστηρίου για την υποχρεωτική αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών για δηλωτέες διασυννοριακές ρυθμίσεις – Οδηγία 2011/16/ΕΕ, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία (ΕΕ) 2018/822 (DAC 6)

Το Δικαστήριο κατέληξε στην κρίση για το ανίσχυρο του άρθρου 8αβ, παράγραφος 5, της οδηγίας 2011/16, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2018/822, υπό το πρίσμα του άρθρου 7 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, το οποίο διαπιστώθηκε από το Δικαστήριο με την απόφαση της 8ης Δεκεμβρίου 2022, Orde van Vlaamse Balies κ.λπ. (C-694/20, EU:C:2022:963), ισχύει μόνον ως προς τα πρόσωπα που ασκούν τις επαγγελματικές τους δραστηριότητες υπό έναν από τους επαγγελματικούς τίτλους που μνημονεύονται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας 98/5/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 1998, για τη διευκόλυνση της μόνιμης άσκησης του δικηγορικού επαγγέλματος σε κράτος μέλος διάφορο εκείνου στο οποίο αποκτήθηκε ο επαγγελματικός τίτλος.

Το Δικαστήριο επεσήμανε ότι οι πληροφορίες που παρέχονται μέσω της υποχρέωσης υποβολής πληροφοριών στις φορολογικές αρχές των κρατών μελών διακρίνονται, τόσο ως προς τη φύση των δεδομένων που κοινοποιούνται κατ' αυτόν τον τρόπο όσο και ως προς τις λεπτομέρειες της εν λόγω κοινοποίησης, από τις πληροφορίες των οποίων την ανταλλαγή μεταξύ των κρατών μελών έχουν ήδη οργανώσει η οδηγία 2011/16 και οι πέντε τροποποιήσεις της που επήλθαν πριν από την οδηγία 2018/822. Πράγματι, σε αντίθεση με τους μηχανισμούς αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών που προβλέπονται στα προγενέστερα αυτά κείμενα της οδηγίας 2011/16, το κείμενό της όπως προκύπτει από την οδηγία 2018/822 παρέχει στα κράτη μέλη έγκαιρη και, ταυτόχρονα, στοχευμένη πληροφόρηση σχετικά με συγκεκριμένες φορολογικές ρυθμίσεις που ενέχουν δυνητικό κίνδυνο φοροαποφυγής καθώς και σχετικά με τα πρόσωπα που τις καταρτίζουν και τους δικαιούχους των ρυθμίσεων αυτών, πράγμα που μπορεί να αυξήσει σημαντικά την αποτελεσματικότητα της καταπολέμησης του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού και την πρόληψη των κινδύνων φοροαποφυγής και φοροδιαφυγής.

II. Εξελίξεις στον τομέα της φορολογίας στην ΕΕ (ανά θεσμικό όργανο)

Όσον αφορά το ζήτημα αν η επέμβαση στο δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής ζωής την οποία συνεπάγεται η υποχρέωση υποβολής πληροφοριών δεν είναι δυσανάλογη ούτε υπέρμετρη σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό γενικού συμφέροντος, επισημαίνεται ότι, μολονότι η επέμβαση αυτή δεν είναι, βεβαίως, αμελητέα, η καταπολέμηση του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού και η πρόληψη των κινδύνων φοροαποφυγής και φοροδιαφυγής αποτελούν σημαντικούς σκοπούς, από την επιδίωξη των οποίων εξαρτώνται όχι μόνον η προστασία της φορολογικής βάσης και, επομένως, των φορολογικών εσόδων των κρατών μελών και η δημιουργία περιβάλλοντος δίκαιης φορολόγησης στην εσωτερική αγορά, αλλά και η διαφύλαξη της ισόρροπης κατανομής της φορολογικής εξουσίας των κρατών μελών και της αποτελεσματικής είσπραξης του φόρου, οι οποίες, όπως έχει διαπιστώσει το Δικαστήριο, αποτελούν θεμιτούς σκοπούς. Υπό τις συνθήκες αυτές, το γεγονός ότι η υποχρέωση υποβολής πληροφοριών ενδέχεται, κατά περίπτωση, να εφαρμοστεί σε νόμιμες διασυνοριακές ρυθμίσεις, δεν μπορεί να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι η εν λόγω υποχρέωση είναι δυσανάλογη, είτε έναντι του φορολογουμένου που επωφελείται από την επίμαχη ρύθμιση είτε έναντι του ενδιαμέσου που την κατάρτισε.

Ε. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Ε.1. Δημοσίευση της 13ης Ειδικής Έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με την απορρόφηση των κονδυλίων του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) εξέδωσε την ειδική έκθεση του σχετικά με την απορρόφηση των κονδυλίων του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Ειδικότερα, Τον Φεβρουάριο του 2021, η ΕΕ θέσπισε τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ), ύψους 723,8 δισεκατομμυρίων ευρώ, σε μια προσπάθεια να ενισχύσει την ανθεκτικότητα των οικονομιών των κρατών μελών και να μετριάσει τις

οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας. Για την επίτευξη του τελευταίου αυτού στόχου, είναι αναγκαία η ταχεία απορρόφηση της χρηματοδότησης. Ο ΜΑΑ εφαρμόζεται υπό την άμεση διαχείριση της Επιτροπής. Ως δικαιούχοι των κονδυλίων και δανειολήπτες, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να διασφαλίζουν ότι τα μέτρα στο πλαίσιο του ΜΑΑ υλοποιούνται σύμφωνα με το εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο.

II. Εξελίξεις στον τομέα της φορολογίας στην ΕΕ (ανά θεσμικό όργανο)

Το ΕΕΣ επέλεξε να συμπεριλάβει τον συγκεκριμένο έλεγχο στο ετήσιο πρόγραμμα εργασίας μας λόγω του ύψους των διακυβευόμενων ποσών και του καινοτόμου χαρακτήρα του μοντέλου χρηματοδότησης του ΜΑΑ. Εξέτασε το σχεδιασμό και την εφαρμογή του μηχανισμού, προκειμένου να αξιολογήσει αν:

- α) η εκταμίευση των κονδυλίων εξελίχθηκε βάσει του προγραμματισμού·
- β) τα κράτη μέλη και η Επιτροπή εξασφάλισαν με τις ενέργειές τους την απορρόφηση των κονδυλίων βάσει του προγραμματισμού·
- γ) εγγενείς κίνδυνοι επαπειλούν την απορρόφηση και την ολοκλήρωση των μέτρων κατά το δεύτερο ήμισυ της περιόδου εφαρμογής του ΜΑΑ.

Το ΕΕΣ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, στα αρχικά στάδια της εφαρμογής του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ), η προχρηματοδότηση διευκόλυνε την εκταμίευση των κονδυλίων. Στη συνέχεια, ωστόσο, η απορρόφηση των κονδυλίων καθυστέρησε για μια σειρά λόγων. Διαπιστώθηκε πως, μολονότι η Επιτροπή και τα κράτη μέλη έλαβαν μέτρα για την αντιμετώπιση αυτών των καθυστερήσεων, δεν έχουν εξαλειφθεί οι κίνδυνοι για την απορρόφηση και την ολοκλήρωση των μέτρων κατά το δεύτερο ήμισυ της περιόδου εφαρμογής του ΜΑΑ.

Η ανερχόμενη έως και στο 13 % προχρηματοδότηση που προβλέπεται στη νομοθεσία ήταν δικαιολογημένη, δεδομένης της συγκυρίας κρίσης, εν μέσω της οποίας θεσπίστηκε ο ΜΑΑ, και κατέστησε δυνατή την ταχεία εκταμίευση κονδυλίων στα περισσότερα κράτη μέλη (βλέπε σημεία 18-19). Αν και η ταχεία απορρόφηση της χρηματοδότησης του ΜΑΑ ήταν απαραίτητη για την ανάκαμψη από την κρίση, η απορρόφηση των κονδυλίων κατά το πρώτο ήμισυ της περιόδου εφαρμογής του γενικώς εμφάνισε καθυστερήσεις. Μέχρι τον Δεκέμβριο του 2023, ο αριθμός των αιτημάτων καταβολής που είχαν υποβληθεί στην Επιτροπή ήταν σημαντικά χαμηλότερος από τον προβλεπόμενο στις επιχειρησιακές ρυθμίσεις. Ωστόσο, οι καθυστερήσεις διέφεραν μεταξύ των κρατών μελών, τόσο ως προς τη διάρκειά τους όσο και ως προς τον αριθμό των αιτημάτων καταβολής που υποβλήθηκαν, τη χρηματοδότηση που ζητήθηκε και τα ορόσημα και τις τιμές-στόχο που επιτεύχθηκαν.

Στις καθυστερήσεις συνέβαλαν αρκετοί παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων εξωτερικών, όπως οι αυξήσεις των τιμών και οι ελλείψεις εφοδιασμού. Ένας άλλος σημαντικός παράγοντας ήταν ο χρόνος που απαιτήθηκε για την υλοποίηση κάποιων μέτρων, ιδίως καινοτόμων ή μεγάλων έργων υποδομών, που είχε υποεκτιμηθεί κατά τον χρόνο επιλογής τους για συμπερίληψη στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Επιπλέον, ορισμένοι κανόνες εφαρμογής του ΜΑΑ και ο διαφορετικός τρόπος ερμηνείας τους αύξησαν τον χρόνο που χρειάστηκε για την υλοποίηση των μέτρων.

II. Εξελίξεις στον τομέα της φορολογίας στην ΕΕ (ανά θεσμικό όργανο)

Το ήμισυ σχεδόν των κονδυλίων του ΜΑΑ που εκταμιεύθηκαν στα 15 κράτη μέλη που μας παρείχαν τις αντίστοιχες πληροφορίες δεν έχει καταβληθεί ακόμη στους τελικούς αποδέκτες. Επίσης, τα υπόλοιπα επτά κράτη μέλη προς τα οποία έγιναν εκταμιεύσεις δεν παρείχαν πλήρεις και συνεπείς πληροφορίες σχετικά με το πού βρίσκονται σήμερα τα εν λόγω κονδύλια. Ακόμη, ο ορισμός του όρου «τελικός αποδέκτης» αφήνει περιθώρια διαφορετικών ερμηνειών και εφαρμόστηκε με διαφορετικό τρόπο για παρόμοια μέτρα.

Επιπλέον, το ΕΕΣ προέβη σε συστάσεις και συγκεκριμένα στην πρώτη του σύσταση σχετικά με τη διασφάλιση της συνεπούς εφαρμογής του ορισμού του «τελικού αποδέκτη» σημείωσε ότι, η Επιτροπή πρέπει να διασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη αντιλαμβάνονται και ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο τον όρο «τελικός αποδέκτης» και τον εφαρμόζουν με συνέπεια.

Ειδικότερα, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη έλαβαν ορισμένα μέτρα για να διευκολύνουν την απορρόφηση, χωρίς όμως να έχουν εξαλειφθεί οι σχετικοί κίνδυνοι. Αν και παρέχουν τη δυνατότητα αντιμετώπισης προβλημάτων που εντοπίστηκαν κατά την υλοποίηση, οι τροποποιήσεις των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας δεν πρέπει να μειώνουν το συνολικό επίπεδο φιλοδοξίας τους. Ο βαθμός στον οποίο οι τροποποιήσεις αυτές θα επηρεάσουν την απορρόφηση μένει να διαπιστωθεί.

Η Επιτροπή δημοσίευσε τη μεθοδολογία της για την αξιολόγηση της ικανοποιητικής εκπλήρωσης των ορόσημων και των τιμών-στόχου δύο χρόνια μετά την έναρξη της περιόδου εφαρμογής του ΜΑΑ. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν αβεβαιότητες όσον αφορά τη μείωση των πληρωμών λόγω μη εκπλήρωσης ορισμένων ορόσημων ή τιμών-στόχου, καθώς η μεθοδολογία αφήνει περιθώρια για διαφορετικές ερμηνείες. Καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» παρασχέθηκε εγκαίρως, αλλά οι εθνικές αρχές αντιμετώπισαν δυσκολίες στην εφαρμογή της, λόγω της πολυπλοκότητας και του νεοφανούς χαρακτήρα της.

Τα κράτη μέλη έλαβαν επίσης μέτρα για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητάς τους, ιδίως με την πρόσληψη πρόσθετου προσωπικού, αλλά δεν αντιμετώπισαν πλήρως τις σχετικές προκλήσεις. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θέσπισαν συστήματα για την παρακολούθηση της εφαρμογής του ΜΑΑ, αλλά οι παρασχεθείσες πληροφορίες σε ορισμένες περιπτώσεις ήταν ελλιπείς. Παρά τις τακτικές επαφές της με τα κράτη μέλη, η Επιτροπή δεν ζητεί συστηματικά από αυτά να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τις ενέργειες που έγιναν για την αντιμετώπιση των καθυστερήσεων, μολονότι η εφαρμογή του ΜΑΑ τελεί υπό την άμεση διαχείρισή της και άρα αυτή φέρει την τελική ευθύνη.

II. Εξελίξεις στον τομέα της φορολογίας στην ΕΕ (ανά θεσμικό όργανο)

Σύμφωνα με τη δεύτερη Σύσταση του ΕΕΣ σχετικά με την ανάγκη για πρόσθετη καθοδήγηση και υποστήριξη στα κράτη μέλη, Η Επιτροπή πρέπει, κατά περίπτωση, να παρέχει περαιτέρω υποστήριξη και καθοδήγηση για την αντιμετώπιση των αβεβαιοτήτων που τυχόν επιμένουν στους τομείς που έχουν προσδιορίσει τα κράτη μέλη.

Κατά το δεύτερο ήμισυ της περιόδου εφαρμογής του ΜΑΑ, ο αριθμός και η φύση των ορόσημων και των τιμών-στόχου που πρέπει να επιτευχθούν, καθώς και η στροφή από τις μεταρρυθμίσεις στις επενδύσεις, είναι πιθανό να θέσουν πρόσθετες προκλήσεις για την έγκαιρη απορρόφηση των κονδυλίων. Δεδομένων των καθυστερήσεων που ήδη καταγράφονταν στο τέλος του 2023, κρίνεται ότι υπάρχει κίνδυνος να μην ολοκληρωθούν όλα τα προγραμματισμένα μέτρα εντός του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης του ΜΑΑ.

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με την Τρίτη Σύσταση για την παρακολούθηση και το μετριασμό του κινδύνου μη ολοκλήρωσης των μέτρων και τις σχετικές δημοσιονομικές επιπτώσεις, η Επιτροπή οφείλει σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, α) να προσδιορίσει τα μέτρα που υπάρχει μεγαλύτερος κίνδυνος να μην έχουν ολοκληρωθεί μέχρι τις 31 Αυγούστου 2026· β) να παρακολουθεί συστηματικά τα εν λόγω μέτρα και να επιτυγχάνει συμφωνία σχετικά με τις δράσεις που πρέπει να αναληφθούν για την αντιμετώπιση των καθυστερήσεων· γ) να μετριάσει τον κίνδυνο χρηματοδότησης μέτρων που δεν έχουν ολοκληρωθεί.

Διαπιστώθηκε επίσης, ότι το ύψος των κονδυλίων που εκταμιεύονται στα κράτη μέλη, δεν αντικατοπτρίζει απαραίτητως τον αριθμό και τη σημασία των ορόσημων και των τιμών-στόχου που επιτεύχθηκαν. Επιπλέον, η σχέση μεταξύ της χρηματοδότησης και της επίτευξης των ορόσημων και των τιμών-στόχου διαφέρει μεταξύ των κρατών μελών. Ως εκ τούτου, υπάρχει πιθανότητα σημαντικό μέρος των κονδυλίων να εκταμιευθεί για μέτρα που ενδέχεται να μην ολοκληρωθούν. Αυτό ενέχει κινδύνους, καθώς ο κανονισμός ΜΑΑ δεν προβλέπει δυνατότητα ανάκτησης κονδυλίων καταβληθέντων σε σχέση με ορόσημα και τιμές-στόχο που είχαν προηγουμένως εκπληρωθεί, σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης των μέτρων.

Τέλος, σύμφωνα με την Τέταρτη Σύσταση για βελτίωση του σχεδιασμού όσον αφορά την απορρόφηση, μελλοντικών μέσων βασιζόμενων σε χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με τις δαπάνες, πρέπει να τονιστεί πως αν η Επιτροπή σχεδιάσει μέσα βασιζόμενα σε χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με τις δαπάνες, πρέπει να φροντίσει: α) να διασφαλίσει τη στενή σύνδεση των εκταμιεύσεων με την πρόοδο προς την επίτευξη των στόχων· β) να προβλέψει δυνατότητα ανάκτησης κονδυλίων σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης των μέτρων.

III. Δράσεις του ΟΟΣΑ

1. Παρουσίαση της Έκθεσης για τη φορολογία του Γενικού Γραμματέα του ΟΟΣΑ ενώπιον των G20

Η Έκθεση Φορολογίας του Γενικού Γραμματέα του ΟΟΣΑ παρουσιάστηκε στους Υπουργούς Οικονομικών και στους Διοικητές των Κεντρικών Τραπεζών στη συνάντηση των G20 που πραγματοποιήθηκε στο Ρίο ντε Τζανέιρο στη Βραζιλία από τις 25 έως τις 26 Ιουλίου 2024, παρουσιάζοντας βασικές εξελίξεις στη διεθνή φορολογία από τον Φεβρουάριο του 2024.

Η έκθεση παρουσιάστηκε μαζί με άλλες ειδικές εκθέσεις που ζητήθηκαν από τους G20, μεταξύ των οποίων τρεις εκθέσεις για τις προτεραιότητες που εκφράστηκαν στα εγκαίνια της χρηματοοικονομικής πορείας των G20 για το 2024 σε σχέση με την ενίσχυση της φορολογικής διαφάνειας:

- Φορολογία και ανισότητα όσον αφορά την προοδευτικότητα και τη φορολόγηση των ατόμων υψηλής καθαρής θέσης/ προσώπων με υψηλά εισοδήματα (HNWI).
- Ενίσχυση της διεθνούς φορολογικής διαφάνειας στα ακίνητα.
- Πραγματικοί δικαιούχοι και φορολογική διαφάνεια – Εφαρμογή και εναπομένουσες προκλήσεις.
- Εξασφάλιση φορολογικής διαφάνειας στα κρυπτοπεριουσιακά στοιχεία (update).

Στην εισαγωγή της Έκθεσης για τη Φορολογία στους G20, παρέχεται ενημέρωση σχετικά με την πρόοδο στη Λύση των δύο πυλώνων, η οποία ορίζει ότι:

- Στον δεύτερο πυλώνα, περίπου 40 δικαιοδοσίες έχουν ήδη εφαρμόσει ή σχεδιάζουν να εφαρμόσουν τον παγκόσμιο ελάχιστο φόρο με ισχύ από τον Ιανουάριο του 2024 ή του 2025, ενώ περισσότερες δικαιοδοσίες λαμβάνουν μέτρα προς την εφαρμογή του. Αυτό ήδη συμβάλλει στη σταθεροποίηση του παγκόσμιου φορολογικού τοπίου, στη μείωση της μεταφοράς κερδών και στον περιορισμό του επιζήμιου φορολογικού ανταγωνισμού περιορίζοντας την πιθανότητα πτώσης στους εταιρικούς φορολογικούς συντελεστές. Σημαντική πρόοδος σημειώθηκε επίσης στον Φορολογικό Κανόνα (STTR). Το πρώτο στάδιο υπογραφής της Πολυμερούς Σύμβασης για τη διευκόλυνση της εφαρμογής του Κανόνα πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι στις 19 Σεπτεμβρίου 2024.

- Στον πρώτο πυλώνα, τα μέλη του Περιεκτικού Πλαισίου ΟΟΣΑ/G20 για την καταπολέμηση της διάβρωσης της φορολογικής βάσης της μεταφοράς κερδών (BEPS Inclusive Framework) έχουν εξασφαλίσει σχεδόν πλήρη συναίνεση σχετικά με την Πολυμερή Σύμβαση για την εφαρμογή του Ποσού A (MLC) και εργάζονται για την επίλυση των κενών που απομένουν σε ένα πλαίσιο για το Ποσό B. Το επίπεδο συναίνεσης που επιτεύχθηκε είναι ένα άλλο σημαντικό ορόσημο για την επίτευξη του στόχου της συμφωνίας για ένα ολοκληρωμένο πακέτο του Πυλώνα.

III. Δράσεις του ΟΟΣΑ

Η έκθεση καλύπτει επίσης την εφαρμογή των ελάχιστων προτύπων για τη διαβρωση της φορολογικής βάσης και της μεταφοράς κερδών (BEPS), την πρόοδο που σημειώθηκε στη φορολογική διαφάνεια, τη φορολογία και την ανάπτυξη, τη φορολογική διοίκηση και τους φόρους κατανάλωσης, καθώς και ειδικά τμήματα για τη φορολογία και την ανισότητα και τις εξελίξεις στη φορολογική πολιτική.

2. Δημοσίευση των Στατιστικών Εταιρικής Φορολογίας για το 2024

Η ετήσια Έκθεση Στατιστικών Εταιρικής Φορολογίας 2024 του ΟΟΣΑ κυκλοφόρησε στις 11 Ιουλίου. Η έκθεση βασίζεται στις απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων ανά χώρα για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις στο πλαίσιο της Δράσης 11 του Προγράμματος του ΟΟΣΑ για τη Διάβρωση της Φορολογικής Βάσης και τη Μεταφορά Κερδών (OECD/G20 Base Erosion and Profit Shifting - BEPS).

Η δημοσίευση παρουσιάζει δεδομένα σχετικά με τους εταιρικούς φορολογικούς συντελεστές, τα έσοδα, τους πραγματικούς φορολογικούς συντελεστές και τα φορολογικά κίνητρα E&A, καθώς και συγκεντρωτικά ανώνυμα στοιχεία αναφοράς ανά χώρα, για να μπορεί να παρέχει μια επισκόπηση της παγκόσμιας φορολογίας και της οικονομικής δραστηριότητας των πολυεθνικών επιχειρήσεων.

IV. Δράσεις του ΟΗΕ

1. Έγκριση των όρων εντολής για τη Φορολογική Σύμβαση του ΟΗΕ

Στις 16 Αυγούστου 2024, τα Ηνωμένα Έθνη έκαναν ένα σημαντικό βήμα στη διεθνή φορολογική πολιτική υιοθετώντας τους Όρους Εντολής («TOR») της Φορολογικής Σύμβασης του ΟΗΕ. Η διακυβερνητική επιτροπή στα κεντρικά γραφεία του ΟΗΕ στη Νέα Υόρκη ενέκρινε το τελικό σχέδιο των Όρων Εντολής (TOR) με 110 ψήφους υπέρ, 8 κατά και 44 αποχές. Αυτή η ψηφοφορία αντιπροσωπεύει μια πρωτοποριακή κίνηση, η οποία σύμφωνα με την αφρικανική ομάδα εθνών που υπεβαλε την αρχική σύμβαση, είναι ένα βήμα προς μια πιο περιεκτική διεθνή φορολογική συνεργασία. Ορισμένα έθνη στον ΟΗΕ το γιόρτασαν αυτό ως ιστορικό επίτευγμα. Ο πρεσβευτής της Ινδίας δήλωσε ότι «Η ψηφοφορία είναι ένα πραγματικά ιστορικό επίτευγμα, η πρώτη επίσημη απόπειρα χωρών να συντάξουν ένα συστατικό έγγραφο που θα καθοδηγεί τη διεθνή φορολογική συνεργασία».

Οι κυβερνήσεις επιδιώκουν να συνάψουν μια νομικά δεσμευτική συμφωνία για τη φορολόγηση των διασυνοριακών υπηρεσιών έως το τέλος του 2027, όπως περιγράφεται στους Όρους Εντολής που εγκρίθηκαν στις 16 Αυγούστου. Οι όροι εντολής, οι οποίοι θέτουν το πλαίσιο για τη σύμβαση του ΟΗΕ για τη διεθνή φορολογική συνεργασία, τονίζουν ότι ένα από τα αρχικά πρωτόκολλα θα πρέπει να αφορά τη φορολόγηση του εισοδήματος από διασυνοριακές υπηρεσίες στην ολοένα και πιο ψηφιοποιημένη οικονομία. Κατά τη διαδικασία σύνταξης, υπήρξε κάποια εννοιολογική επικάλυψη μεταξύ των διασυνοριακών υπηρεσιών και της ψηφιακής οικονομίας, αντανακλώντας προσπάθειες από διάφορα κράτη να συγχωνεύσουν αυτές τις προτεραιότητες στις ενδεχόμενες συμφωνίες ή πρωτόκολλα της σύμβασης.

Η κυβέρνηση των ΗΠΑ ξεκίνησε την ψηφοφορία για το τελικό σχέδιο για τη σύμβαση-πλαίσιο του ΟΗΕ για τη διεθνή φορολογική συνεργασία, εμποδίζοντας την έγκρισή του με συναίνεση. Ο εκπρόσωπος των ΗΠΑ προέτρεψε τις χώρες να καταψηφίσουν τους Όρους εντολής, υποδεικνύοντας ότι οι ουσιαστικές και διαρκείς αλλαγές στη διεθνή φορολογική συνεργασία απαιτούν υποστήριξη ευρείας βάσης και παγκόσμια αγορά, κάτι που πίστευαν ότι έλειπε από το τρέχον προσχέδιο. Επιπλέον, πέντε προτεινόμενες τροπολογίες, συμπεριλαμβανομένων τριών από την Ευρωπαϊκή Ένωση, απορρίφθηκαν με πάνω από 100 ψήφους κατά, αντανακλώντας τη σημαντική αντίθεση στις αλλαγές που προτείνουν οι ΗΠΑ και η ΕΕ.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ απείχαν από την ψηφοφορία και επέκριναν το αποτέλεσμα. «Τα κράτη μέλη της ΕΕ και οι υποψήφιοι για ένταξη στην ΕΕ χώρες λυπούνται που το τελικό σχέδιο του κειμένου των Όρων Εντολής δεν αντικατοπτρίζει επαρκώς τα βασικά σημεία ανησυχίας μας, παρά την επικοινωνιακή προσέγγισή μας και την ειλικρινή μας ετοιμότητα για συμβιβασμό. Ενώ μπήκαμε σε αυτές τις συζητήσεις με ανοιχτό πνεύμα συνεργασίας, το αποτέλεσμα αποτυγχάνει, δυστυχώς να αντιμετωπίσει κρίσιμες ανησυχίες που έχουμε θέσει με συνέπεια και επανειλημμένα, ιδίως όσον αφορά την ανάγκη για ευρεία υποστήριξη συναίνεσης προκειμένου να διασφαλιστεί η συμπερίληψη και η αποτελεσματικότητα μιας σύμβασης-πλαισίου».

Το Ηνωμένο Βασίλειο πρότεινε να χειριστεί η επόμενη επιτροπή όλες τις ουσιαστικές αποφάσεις και να συμπεριλάβει διατάξεις για τη μεγιστοποίηση της συμμετοχής, ενώ ο Καναδάς πρότεινε γλώσσα για τη μείωση των ασυνεπειών με τις υπάρχουσες παγκόσμιες φορολογικές μεταρρυθμίσεις στο πλαίσιο του ΟΟΣΑ. Παρά τις διαφωνίες αυτές, το τελικό σχέδιο πρόκειται να εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ.

IV. Δράσεις του ΟΗΕ

2. Δημοσίευση της Εργαλειοθήκης διασφάλισης συμμόρφωσης με τη μεταφορά κερδών από τη Φορολογική Επιτροπή του ΟΗΕ

Η Υποεπιτροπή που είναι αρμόδια για τη μεταφορά κερδών της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων των Ηνωμένων Εθνών για τη Διεθνή Συνεργασία σε Φορολογικά Θέματα έχει διαθέσει τη μη επεξεργασμένη προηγμένη έκδοση της Εργαλειοθήκης για τα μέτρα Διασφάλισης σχετικά με τη μεταφορά κερδών.

Σύμφωνα με την Επιτροπή: «Αυτή η εργαλειοθήκη στοχεύει στο να παρέχει καθοδήγηση, παραδείγματα και επιλογές προσαρμοσμένες στις προτεραιότητες και τις ανάγκες των φορολογικών διοικήσεων των αναπτυσσόμενων χωρών για να αναπτύξουν τις δικές τους ολοκληρωμένες διαδικασίες για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης σχετικά με τις τιμές μεταφοράς. Ξεκινώντας με μια συζήτηση για τα προγράμματα διασφάλισης συμμόρφωσης με τη μεταφορά κερδών συνολικά, περιλαμβάνει (στις Ενότητες 4 και 5) οδικούς χάρτες που καθορίζουν, λεπτομερώς, τις διαδικασίες για τις εκτιμήσεις κινδύνου που μπορεί να επιφέρει η μεταφορά κερδών για κάθε μεμονωμένο φορολογούμενο και τους εκτενείς ελέγχους ή την επιμέρους εξέταση περιπτώσεων μεταφοράς κερδών

Όλα αυτά πρόκειται να αποτελέσουν ένα εργαλείο ή πρότυπο από το οποίο οι χώρες μπορούν να αναπτύξουν τις δικές τους διαδικασίες, εγχειρίδια ή τυπικές διαδικασίες λειτουργίας, προσαρμοσμένες στις συγκεκριμένες προτεραιότητες, ανάγκες και ικανότητές τους. Αυτές οι ενότητες περιλαμβάνουν επίσης αναφορές σε διαδικασίες που έχουν αναπτυχθεί από μια σειρά φορολογικών διοικήσεων σε όλο τον κόσμο, καθώς και συστάσεις ή προτεινόμενες προσεγγίσεις που έχουν αναπτυχθεί από διεθνείς ή περιφερειακούς οργανισμούς».

V. Δράσεις της Έδρας Jean Monnet

1. Εισήγηση της κατόχου της Έδρας καθηγήτριας κυρίας Κατερίνας Σαββαΐδου με θέμα “PFM to meet SDGs in Greece: budgeting for SDGs” (Δημοσιονομική Διαχείριση για την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης), στο συνέδριο που διοργανώθηκε στην Αθήνα από το European Group for Public Administration και το International Institute of Administrative Sciences (IIAS) και τη συνεργασία του Πάντειου Πανεπιστημίου (EGPA 2024 Conference) με γενικό τίτλο “Strengthening Democratic Governance for Better Public Policies and Services” («Ενίσχυση της δημοκρατικής διακυβέρνησης για καλύτερες δημόσιες πολιτικές και υπηρεσίες»), στο πλαίσιο της ενότητας με θεματική “Public Financial Management as a banner for democratic governance in the era of SDGs” (PSG XII : Public Sector Financial Management).

Στην εισήγησή της η κυρία Σαββαΐδου αναφέρθηκε στους δεκαεπτά Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) που ενέκρινε η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 25 Σεπτεμβρίου 2015 με σκοπό τον τερματισμό της φτώχειας, την προστασία του πλανήτη και τη διασφάλιση της ευημερίας για όλους, στο πλαίσιο μιας νέας ατζέντας βιώσιμης ανάπτυξης, της «Ατζέντας 2030», και ειδικότερα στον τρόπο που αυτοί συμβάλλουν στην ενίσχυση της δημοκρατικής διακυβέρνησης για καλύτερες δημόσιες πολιτικές και υπηρεσίες.

Σκοπός της παρουσίασης ήταν αφενός η διερεύνηση της έκτασης της ενσωμάτωσης των ΣΒΑ στο δημοσιονομικό πλαίσιο της Ελλάδας μετά την υιοθέτηση των ΣΒΑ στο εθνικό πλαίσιο πολιτικής ήδη από το 2002 και αφετέρου η πρόταση μέτρων για τη βελτίωση της παραπάνω διαδικασίας ενσωμάτωσης των ΣΒΑ στο δημοσιονομικό σύστημα της Ελλάδας. Στο πλαίσιο αυτό εξέτασε την υιοθέτηση των ως άνω Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης στο ελληνικό δίκαιο, ιδίως μέσω της ανάλυσης των δύο εκθέσεων της Ελλάδας αναφορικά με την υιοθέτηση των ΣΒΑ (Greece’s Voluntary National Review on the implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development) του 2018 και του 2022, στις οποίες η Ελλάδα δηλώνει ότι είναι σταθερά προσηλωμένη στην υλοποίηση της Ατζέντας 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και των δεκαεπτά ΣΒΑ αυτής, καθώς και των κειμένων των Κρατικών Προϋπολογισμών, αλλά και των συνοδευτικών κειμένων, όπως των Εισηγητικών εκθέσεων.

Στην ομιλία της κατέληξε στο συμπέρασμα ότι μολονότι η Ελλάδα έχει ενσωματώσει τους ΣΒΑ στα μείζονα δεσμευτικά πολιτικά της σχέδια (τα ετήσια υπουργικά σχέδια δράσης και το ενοποιημένο κυβερνητικό σχέδιο πολιτικής, το Εθνικό Σχέδιο μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ) και το εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ), δεν έχει ακόμη ενσωματώσει πλήρως τους ΣΒΑ στο δημοσιονομικό πλαίσιο της Ελλάδας. Βεβαίως, πρέπει να σημειωθεί ότι έχουν αναληφθεί σημαντικές πρωτοβουλίες στο πλαίσιο της πρόσφατης ελληνικής δημοσιονομικής μεταρρύθμισης που συμβάλλουν στην επίτευξη των ΣΒΑ και την ενσωμάτωσή τους στο δημοσιονομικό πλαίσιο, όπως ιδίως η αναφορά τους στο πλαίσιο του προϋπολογισμού επιδόσεων και της ενσωμάτωσης της περιβαλλοντολογικής διάστασης στον Κρατικό Προϋπολογισμό. Ωστόσο, περαιτέρω βήματα πρέπει να γίνουν με στόχο την πλήρη ενσωμάτωσή τους στο δημοσιονομικό πλαίσιο της Ελλάδας.

V. Δράσεις της Έδρας Jean Monnet

V. Δράσεις της Έδρας Jean Monnet

2. Ομιλία της κατόχου της Έδρας καθηγήτριας κυρίας Κατερίνας Σαββαΐδου με θέμα *“Citizens Budget as a tool for citizens participation in public governance: the case of Greece”* («Ο προϋπολογισμός των πολιτών ως εργαλείο συμμετοχής των πολιτών στη δημόσια διακυβέρνηση: η περίπτωση της Ελλάδας»), στο συνέδριο που διοργανώθηκε στην Αθήνα από το European Group for Public Administration και το International Institute of Administrative Sciences (IIAS) και τη συνεργασία του Πάντειου Πανεπιστημίου (EGPA 2024 Conference) με γενικό τίτλο *“Strengthening Democratic Governance for Better Public Policies and Services”* («Ενίσχυση της δημοκρατικής διακυβέρνησης για καλύτερες δημόσιες πολιτικές και υπηρεσίες») στο πλαίσιο της ενότητας με θεματική *“Driving Impactful Change through Citizen Participation in Public Governance, Policies and Services”* (PSG VIII : Citizen Participation).

Στην εισήγησή της η κυρία Σαββαΐδου αναφέρθηκε στον «Προϋπολογισμό των πολιτών» ως εργαλείο συμμετοχής των πολιτών στη δημόσια διακυβέρνηση και ειδικότερα στην περίπτωση της Ελλάδας.

Ο Προϋπολογισμός των Πολιτών είναι μια μη τεχνική παρουσίαση είτε του σχεδίου προϋπολογισμού είτε του ψηφισμένου προϋπολογισμού, με την οποία παρουσιάζονται στο ευρύ κοινό οι κυβερνητικές επιλογές για την είσπραξη των εσόδων και τη διανομή τους στους πολίτες μέσω της εκτέλεσης των δημόσιων δαπανών και το κύριο χαρακτηριστικό της οποίας είναι ότι έχει σχεδιαστεί για να γίνει κατανοητό όσο το δυνατόν ευρύτερο τμήμα του πληθυσμού.

Στόχος του Προϋπολογισμού πολιτών είναι να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της πολυπλοκότητας του Κρατικού Προϋπολογισμού που ενώ αποτελεί το βασικό εργαλείο για την εφαρμογή των κυβερνητικών πολιτικών, ωστόσο δεν είναι εύκολα προσβάσιμος στους πολίτες.

Ειδικότερα αναφέρθηκε τόσο στις πρωτοβουλίες του Υπουργείου Οικονομικών, το οποίο δημοσίευσε για πρώτη φορά ενημερωτικό σημείωμα σχετικά με τον Κρατικό Προϋπολογισμό για το 2024, όσο και στη σύνταξη και δημοσίευση του Προϋπολογισμού Πολιτών που πραγματοποιείται από την ερευνητική ομάδα «Διαφάνεια του Προϋπολογισμού», της οποίας είναι επιστημονικά υπεύθυνη, και η οποία αποτελείται από αποφοίτους του ΔΜΠΣ Δίκαιο και Οικονομικά του ΑΠΘ και του Πανεπιστημίου Μακεδονία.

V. Δράσεις της Έδρας Jean Monnet

Στην ομιλία της κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο συνδυασμός του προϋπολογισμού των πολιτών με τον συμμετοχικό προϋπολογισμό στον τομέα της τοπικής αυτοδιοίκησης μπορεί να συμβάλει στην ενίσχυση της συμμετοχής των πολιτών και στην επίτευξη βιώσιμης αλλαγής, με θετικό αντίκτυπο στη δημόσια διακυβέρνηση, τις δημόσιες πολιτικές και τις δημόσιες υπηρεσίες.

3.Ομιλία της κατόχου της Έδρας καθηγήτριας κυρίας Κατερίνας Σαββαΐδου με θέμα «Ο Προϋπολογισμός Πολιτών ως εργαλείο για τη συμμετοχή των πολιτών στη δημόσια διακυβέρνηση» στο πλαίσιο της παρουσίασης του έργου της ερευνητικής ομάδας «Διαφάνεια του Προϋπολογισμού», της οποίας είναι επιστημονική υπεύθυνη, στο πλαίσιο της 88ης Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης και των παράλληλων δράσεων Akademia, που διοργανώνει το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Στην ομιλία της η κυρία Σαββαΐδου αναφέρθηκε στον Προϋπολογισμό Πολιτών, ο οποίος αποτελεί το ερευνητικό αποτέλεσμα της ομάδας «Διαφάνεια του Προϋπολογισμού», της οποίας είναι επιστημονική υπεύθυνη και μέλη της οποίας είναι απόφοιτοι του Διδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Δίκαιο και Οικονομικά».

Ο ελληνικός Προϋπολογισμός Πολιτών παρουσιάστηκε για πρώτη φορά από την ερευνητική ομάδα Διαφάνεια του Προϋπολογισμού το έτος 2020 και παρουσιάζεται έκτοτε σε ετήσια βάση. Στόχος είναι η ενίσχυση της δημοσιονομικής διαφάνειας και της προώθησης του ενεργού διαλόγου αναφορικά με τα δημοσιονομικά θέματα μέσω της παρουσίασης του προϋπολογισμού πολιτών, ο οποίος αποτελεί ένα σύγχρονο μέσο για την επίτευξη της προσβασιμότητας των πολιτών στον Κρατικό Προϋπολογισμό υπό την έννοια να μπορεί να καταστεί κατανοητός από αυτούς. Ο προϋπολογισμός πολιτών είναι μια μη τεχνική παρουσίαση, είτε του σχεδίου του προϋπολογισμού, ή του ψηφισθέντος προϋπολογισμού, με την οποία επικοινωνούνται στο ευρύ κοινό οι επιλογές της κυβέρνησης για την είσπραξη των εσόδων και τη διάθεσή τους στους πολίτες, μέσω της πραγματοποίησης των δημοσίων δαπανών, και της οποίας κύριο χαρακτηριστικό είναι ότι έχει σχεδιαστεί για να γίνεται κατανοητή από όσο πιο μεγάλο τμήμα του πληθυσμού είναι δυνατόν.

V. Δράσεις της Έδρας Jean Monnet

4.Κυκλοφορία του πρώτου τόμου του έργου «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος» από τη Νομική Βιβλιοθήκη, στον οποίο συμμετέχει η Συνεργάτης της Έδρας κα. Βασιλική Αθανασάκη

Βασικό χαρακτηριστικό της φορολογίας εισοδήματος είναι η καθολικότητα, αφού επιβάλλεται σε κάθε φυσικό και νομικό πρόσωπο και η συχνότητα της επιβολής της, εν όψει του ενιαυσίου αυτής. Τα χαρακτηριστικά αυτά, σε συνδυασμό με την σημαντική επιρροή της στον κρατικό προϋπολογισμό και την επιδίωξη της εφαρμογής της αρχής της φορολογικής ισότητας, δια του εντοπισμού εισοδημάτων που διαφεύγουν της φορολογίας, αλλά και της δίκαιης φορολογικής μεταχείρισης προσώπων που τελούν υπό διαφορετικές συνθήκες, καθιστούν τη νομοθεσία για τη φορολογία εισοδήματος πολύπλοκη, λεπτομερειακή, δαιδαλώδη και για τούτο δύσκολη.

Καθίσταται αναγκαία, συνεπώς, η ερμηνεία του σχετικού νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου.

Στην ικανοποίηση της ανάγκης αυτής αποσκοπεί το παρόν συλλογικό έργο της κατ' άρθρον ερμηνείας του ισχύοντος Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, ενημερωμένο έως και το Ν 5104/2024. Η συγγραφική ομάδα των έγκριτων ερμηνευτών του Φορολογικού Δικαίου, παρουσιάζει τη νομοθεσία για τη φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, με συγκριτική επισκόπηση προς την προϊσχύσασα νομοθεσία, με ανάδειξη των ερμηνευτικών ζητημάτων, δια παραθέσεως διοικητικών λύσεων που έχουν δοθεί με κανονιστικές πράξεις της Φορολογικής Διοικήσεως και αποφάσεις της ΔΕΔ και δια της προβολής των νομολογιακών παραδοχών του ΣτΕ και των διοικητικών δικαστηρίων ως προς τα ζητήματα αυτά.

Συγχρόνως όμως επιχειρεί κριτική ερμηνευτική ανάλυση εκάστης διατάξεως, τόσο επί ζητημάτων για τα οποία έχει δοθεί λύση, όσο και κυρίως, για εκείνα, τα οποία δεν έχουν επιλυθεί.

Φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα έγκυρο, χρήσιμο και χρηστικό βοήθημα για όσους, με οποιαδήποτε ιδιότητα, ασχολούνται με τη μελέτη, την ερμηνεία και την εφαρμογή των διατάξεων της φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων.

Ο ελληνικός Προϋπολογισμός Πολιτών παρουσιάστηκε για πρώτη φορά από την ερευνητική ομάδα Διαφάνεια του Προϋπολογισμού το έτος 2020 και παρουσιάζεται έκτοτε σε ετήσια βάση. Στόχος είναι η ενίσχυση της δημοσιονομικής διαφάνειας και της προώθησης του ενεργού διαλόγου αναφορικά με τα δημοσιονομικά θέματα μέσω της παρουσίασης του προϋπολογισμού πολιτών, ο οποίος αποτελεί ένα σύγχρονο μέσο για την επίτευξη της προσβασιμότητας των πολιτών στον Κρατικό Προϋπολογισμό υπό την έννοια να μπορεί να καταστεί κατανοητός από αυτούς. Ο προϋπολογισμός πολιτών είναι μια μη τεχνική παρουσίαση, είτε του σχεδίου του προϋπολογισμού, ή του ψηφισθέντος προϋπολογισμού, με την οποία επικοινωνούνται στο ευρύ κοινό οι επιλογές της κυβέρνησης για την είσπραξη των εσόδων και τη διάθεσή τους στους πολίτες, μέσω της πραγματοποίησης των δημοσίων δαπανών, και της οποίας κύριο χαρακτηριστικό είναι ότι έχει σχεδιαστεί για να γίνεται κατανοητή από όσο πιο μεγάλο τμήμα του πληθυσμού είναι δυνατόν.

V. Δράσεις της Έδρας Jean Monnet

Συγγραφείς: Αθανασάκη Β., Αρμαμέντος Π.,
Βίτσα Ε., Βρόντου Σ., Ζαραβούτση Π.-Ε.,
Καλεβρόσογλου Μ., Καλλιγέρου Δ., Κατρινάκης
Γ., Κούνη Δ., Λιβιτσάνου Χ., Μάλαμας Φ.,
Μαυραγάνης Κ., Μέντης Γ., Μπαρδούτσου Ζ.,
Μπατσινίλας Α., Μποσιώλη Κ., Μπουκουβάλα
Β., Μυριζάκης Β., Παλάρας Μ., Πανέτσος Λ.,
Παπαδάκης Ι., Παραμύθας Θ., Πετροπούλου Μ.,
Πέττας Ν., Σιδερωμένου Κ., Στάικου Β., Σταυρίδη
Κ., Τσουραπά Ν., Φινοκαλιώτης Δ.

Πρόλογος: Γράβαρης Ι.

Επιμέλεια: Μέντης Γ.

VI. Επισκόπηση αρθρογραφίας σε επιστημονικά περιοδικά

A. Ελληνική αρθρογραφία

- Ζωγραφάκης Ν. Το Ψηφιακό Τέλος Συναλλαγών (το νέο Χαρτόσημο), Επιχείρηση τ. 217/2024, 09/09/2024
- Καλαμπάλικη Αικ. Οι Νέες φορολογικές ρυθμίσεις για τις βραχυχρόνιες μισθώσεις στην εσωτερική έννομη τάξη, ΔΕΕ 8-9/2024, σελ. 787
- Κουλουμπίνη Ευ.-Ελ. Η φιλοσοφία και το συγκριτικό πλεονέκτημα ενός συλλογικού έργου για το Ελεγκτικό Συνέδριο, ΘΕΩΡΙΑ & ΠΡΑΞΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ 8-9/2024, Σελ. 798
- Λαζαράτος Π. Το Ελεγκτικό Συνέδριο στο σύγχρονο δημοσιονομικό περιβάλλον, ΘΕΩΡΙΑ & ΠΡΑΞΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ 8-9/2024, Σελ. 778
- Λιγούτσικου Ελ. Ο νέος Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας: Οι βασικότερες μεταρρυθμίσεις που επέφερε ο Ν. 5104/2024 και η αντιπαραβολή του με τους προϊσχύσαντες κώδικες φορολογικής διαδικασίας, Επιχείρηση τ. 217/2024, 01/08/2024
- Μπάλτα Ευ. Η νέα δημοσιονομική ευθύνη των διαχειριστών του δημοσίου χρήματος ως πεδίο της διοικητικής μεταρρύθμισης στη Γαλλία, ΘΕΩΡΙΑ & ΠΡΑΞΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ 8-9/2024, Σελ. 801
- Ρέμελης Κ. Σκέψεις με αφορμή την έκδοση του συλλογικού τόμου «Το Ελεγκτικό Συνέδριο στο σύγχρονο δημοσιονομικό περιβάλλον» και την αναρρύθμιση του πλαισίου διενέργειας του προσυμβατικού ελέγχου, ΘΕΩΡΙΑ & ΠΡΑΞΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ 8-9/2024, Σελ. 783
- Σκιαδάς Δ. Σύγχρονες μορφές ελέγχου: Ο έλεγχος επιδόσεων και το Ελεγκτικό Συνέδριο, ΘΕΩΡΙΑ & ΠΡΑΞΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ 8-9/2024, Σελ. 807
- Σπυρόπουλος Φιλ. Το Ελεγκτικό Συνέδριο στο σύγχρονο δημοσιονομικό περιβάλλον, Ε.-Ε. Κουλουμπίνη, (επιμ.) εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη - Ερανίσματα από τη συνταγματική νομολογία του Δικαστηρίου, ΘΕΩΡΙΑ & ΠΡΑΞΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ 8-9/2024, Σελ. 776
- Τζαναβάρη Ν. Φορολογικές διακρίσεις και εμπόδια κατά την κυκλοφορία φυσικών προσώπων στο πλαίσιο λειτουργίας της ευρωπαϊκής εσωτερικής αγοράς, ΔΕΕ 7/2024, σελ. 635

VI. Επισκόπηση αρθρογραφίας σε επιστημονικά περιοδικά

B. Ξενόγλωσση αρθρογραφία

- Bergas Forteza A., Convergence between the Subject to Tax Rule (Pillar Two) and the Proposal for a Council Directive on a Common System of Taxation Applicable to Interest and Royalty Payments Made between Associated Companies of Different Member States (p. 172), EC Tax Review, Volume 33, Issue 4 (p. 142-178)
- Cejic, K., Who Is Leading the Dance? or Should the Main Principles of Taxation Be Adjusted in Accordance with Coordination Principles of Social Security? – Teleworking and Beyond, World Tax Journal 2024 (Volume 16), No. 2
- Geringer S., (In)congruence Between Taxation, Spending, and Representation: The Ambiguous Character of Tax-based Contributions Intertax, Volume 52, Issue 8/9(p. 550)
- Hohenwarter, D.; Mayr, G., Pillar Two and BEFIT: Shocks and Opportunities for the EU Internal Market, European Taxation 2024 (Volume 64), No. 10
- Navarro A., Protecting EU Financial Interests in the Collection of Tax-Based Own Resources, Intertax, Volume 52, Issue 8/9 (p. 533)
- Öner, C.; García Antón, R., General Report – An Analysis of Anti-Tax Avoidance Approaches in Nine European Countries: An Update to the Conclusions of the First Meeting of the European Association of Tax Law Professors in 1999, European Taxation 2024 (Volume 64), No. 9
- Piotrowski S., Interpretation of National Law as a Probatio Diabolica for the Commission?: The CJEU's Judgment in Engie, EC Tax Review, Volume 33, Issue 4 (p. 163)
- Radcliffe, P.; Devisscher, R., FASTER – A European Withholding Tax Directive to Remove Obstacles to Cross-Border Investment While Combating Tax Fraud and Abuse, European Taxation 2024 (Volume 64), No. 8
- Scherleitner, M.; Mäki, N., The HOT Proposal and Primary EU Law – An Examination and Suggestions to Address Possible Validity Concerns, World Tax Journal 2024 (Volume 16), No. 3
- Vergouwen M., Conflicts Between Directives and Tax Treaties: Which Obligation Takes Precedence? Three Perspectives, EC Tax Review, Volume 33, Issue 4 (p. 146)

Το υλικό αυτό περιέχει αποκλειστικά και μόνο γενικές πληροφορίες και η έδρα Jean Monnet στην Ευρωπαϊκή Φορολογική Πολιτική και Διοίκηση του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης δεν δύναται να εκληφθεί ότι δι' αυτού παρέχει συμβουλές ή υπηρεσίες. Ως εκ τούτου, προτείνουμε ότι οι αναγνώστες θα πρέπει να αναζητήσουν εξειδικευμένες συμβουλές σχετικά με κάθε ειδικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν. Η έδρα Jean Monnet στην Ευρωπαϊκή Φορολογική Πολιτική και Διοίκηση του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης δεν αποδέχεται ευθύνη για οιαδήποτε ζημία υποστεί οποιοσδήποτε που βασίσθηκε στο παρόν. Το εν λόγω υλικό απηχεί αποκλειστικά την άποψη των συγγραφέων και σε καμία περίπτωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή του Education, Audiovisual and Culture Executive Agency, τα οποία δεν ευθύνονται για οποιαδήποτε τυχόν χρήση των περιεχόμενων πληροφοριών.

Στην Έδρα Jean Monnet σεβόμαστε την ιδιωτικότητά σας και δεσμευόμαστε να διασφαλίζουμε το απόρρητο και την εμπιστευτικότητα των προσωπικών σας δεδομένων. Σε συμμόρφωση με τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (679/2016/EE - GDPR), χρειαζόμαστε τη συναίνεσή σας για να σας ενημερώνουμε για τις δραστηριότητες της Έδρας και να σας προσκαλούμε σε εκδηλώσεις, ομιλίες και συνέδρια που διοργανώνει. Μπορείτε να ανακαλέσετε οποτεδήποτε την παραπάνω συναίνεσή σας, καθώς και να ασκήσετε τα δικαιώματα που σας παρέχει η σχετική με τα προσωπικά δεδομένα νομοθεσία.

Νομική Σχολή ΑΠΘ, Πανεπιστημιούπολη, 54124 Θεσσαλονίκη, T: +30 2310 996510, F: +30 2310 995272, E: info@law.auth.gr

© 2024 Όλα τα δικαιώματα κατοχυρωμένα.

Για να μη λαμβάνετε emails σχετικά με αυτό το θέμα, παρακαλώ όπως αποστείλετε ένα απαντητικό email με τη λέξη “Unsubscribe” στο πεδίο του θέματος.